

THE AMERICAN WAY

DE RAMS KOMEN TERUG NAAR LA!

Schaakspel tussen stad, stadions en teams

Het voelt nog onwerkelijk. Maar het is echt waar! Na 21 jaar heeft Los Angeles eindelijk weer een NFL-team. Op 12 januari besloten de 32 NFL-eigenaren het verhuisplan van de St. Louis Rams te honoreren. De terugkeer van de Rams naar LA is een nieuwe mijlpaal in de fascinerende relatie tussen de City of Angels en de NFL.

PIETER VERHOOGT

De relatie tussen Los Angeles en de NFL begint in 1946, wanneer de Cleveland Rams de sprong maken naar de opkomende markt aan de westkust. Hun thuisbasis wordt het enorme Los Angeles Memorial Coliseum (eerst 103.000, later 90.000 zitplaatsen). In 1980 verhuist het team naar het nabijgelegen en zich sterk ontwikkelende Anaheim. Belangrijke redenen voor deze verhuizing zijn de beperkte voorzieningen in het oude Coliseum, gebrekkige parkeerfaciliteiten en de dan geldende 'blackout rule' die uitzending van NFL-wedstrijden verbiedt indien de wedstrijd niet is uitverkocht. Het gemoderniseerde Anaheim Stadium (70.000 stoeltjes) biedt de club, nog steeds spelend als de LA Rams, economisch meer perspectief.

In 1960 plaatst ook de rivaliserende American Football League (AFL) een team in LA. De Los Angeles Chargers houden het echter na een jaar alweer voor gezien en gaan verder in San Diego. Daarna verschijnen de Oakland Raiders. In 1982 gaat teameigenaar Al Davis in op de lokroep van het LA Coliseum, dat na het vertrek van de Rams naarstig op zoek is naar een nieuwe huurder. Na een verblijf van twaalf jaar en vele discussies met de stadioneigenaar over de noodzaak tot renovatie van het Coliseum, keert het team terug naar Oakland.

Aan het begin van de jaren negentig raken de Rams in een sportieve duikvlucht. De slechte resultaten leiden tot teruglopende bezoekersaantallen en minder televisie-aandacht. Fans ageren tegen teameigenares Georgia Frontiere, die op haar beurt verwijten uit richting de ongeduldige fans en het gemeentebestuur dat volgens haar te weinig doet om het stadion te moderniseren. In 1995 barst de bom. Frontiere besluit haar Rams te verhuizen naar St. Louis. Los Angeles ziet daarmee zijn laatst overgebleven NFL-team vertrekken.

Dwangmiddel

Los Angeles zoekt naarstig naar een nieuw team. Het grote struikelblok in de onderhandeling blijkt steeds de eis van het gemeentebestuur dat het LA Coliseum de nieuwe thuishaven moet worden. Nieuwbouw is niet aan de orde. In 2007 wordt deze eis eindelijk losgelaten.

De volgende twintig jaar blijkt Los Angeles ook zonder NFL-team buitengewoon lucratief voor de league. Diverse teameigenaren gebruiken het lonkende Los Angeles als dwangmiddel om hun thuisgemeente te dwingen tot forse stadioninvesteringen. In 27 steden worden nieuwe NFL-stadions gebouwd of wordt voor minstens 400 miljoen dollar gerenoveerd.

Ook in St. Louis rollen de spierballen. In de onderhandelingen over het stadion is afgesproken dat de Edward Jones Dome qua inkomsten (vipruimtes) en fanbeleving bij de beste acht NFL-stadions moet horen. Dit betekent dat de gemeente het stadion in 2005 weer grondig moet moderniseren. Er wordt voor circa 100 miljoen dollar gerenoveerd. De Rams claimen echter dat dit ontoereikend is en stellen dat voor een topachtpositie een upgrade van 700 miljoen dollar nodig is. Een arbitragecommissie oordeelt in het voordeel van de Rams. Het gemeentebestuur ziet echter af van verdere investeringen, waardoor de Rams met ingang van 2014 de mogelijkheid krijgen om het lopende leasecontract op jaarbasis op te zeggen.

Hiermee zijn de Rams weer volop in de markt voor een eventuele verhuizing naar LA. Maar dat geldt voor meer teams. Van alle andere geïnteresseerde teams zijn de Chargers en de Raiders het meest serieus. De Chargers proberen in San Diego al jarenlang een nieuw stadion los te krijgen. In juni gloort wellicht een doorbraak, wanneer de inwoners mogen stemmen over gemeentelijke financiering van een nieuw stadion à 350 miljoen dollar. De Raiders spelen als enige NFL-team in een stadion dat zij delen met een honkbalteam. Ook de Chargers en de Raiders hebben de mogelijkheid om hun leasecontract op te zeggen. Bovendien hebben ook zij een historie in Los Angeles.

Wie mag naar LA?

Op 31 januari 2014 brengen verschillende media het nieuws dat Stan Kroenke, sinds 2009 eigenaar van de Rams, voor circa 100 miljoen dollar een stuk grond heeft gekocht in Inglewood, Los Angeles. Kort daarna maakt Kroenke bekend dat hij op het terrein onder andere een NFL-stadion met 80.000 zitplaatsen wil bouwen (kosten: 1,1 miljard dollar). Het gemeentebestuur keurt de plannen goed en in december 2015 gaat de bouw van start.

RAMS-FANS VIEREN HET NIEUWS DAT DE LOS ANGELES RAMS TERUGKEREN NAAR THUISHAVEN LOS ANGELES.

Op 19 februari 2015 kondigen de Chargers en de Raiders gezamenlijk de plannen aan voor een 1,7 miljard dollar kostend stadionproject in Carson, Los Angeles. In mei volgt de gezamenlijke aankoop van een stuk grond. De teams delen de kosten door samen in het nieuwe stadion te spelen, net als de Jets en de Giants in New York. Beide teams geven echter ook aan te blijven streven naar nieuwe stadions in hun huidige thuislocatie.

In de NFL-eigenarenbijeenkomst van 12 en 13 januari jongstleden staat de kwestie Los Angeles prominent op de agenda. In aanloop naar de bijeenkomst dienen de Rams, Chargers en Raiders alle drie een verzoek in om naar Los Angeles te mogen verhuizen. Tijdens de vergadering moet worden besloten over twee zaken: Welke locatie? En welke team(s)?

Een adviescommissie pleit voor het Carson-project van de Chargers en de Raiders. De rest van de eigenaren is verdeeld. Velen vallen voor het meer prestigieuze stadion van het Inglewood-project van Kroenke. Dat heeft meer de topuitstraling die men bij de NFL vindt horen. Met de dreigende splitsing binnen zijn eigenaarsgroep doet NFL-commissioner Roger Goodell een listige zet: de stemming zal geheim zijn. Daarmee lijkt hij de weg te effenen voor overstappers van het kamp van de 'zielige' Chargers en Raiders naar dat van Rams-miljardair Kroenke. Er zijn drie stemrondes nodig om de vereiste 24 stemmen te vergaren, maar het Ingle-

wood-project van de Rams komt als duidelijke winnaar uit de bus.

Relocation fee

De Rams krijgen groen licht voor de nieuwbouw en hun verhuizing. Zij moeten daarvoor aan de NFL wel een 'relocation fee' van 550 miljoen dollar betalen. De San Diego Chargers krijgen een jaar de tijd om te besluiten of zij de Rams willen vergezellen naar Inglewood. De Raiders hebben hun verhuisplannen inmiddels afgeblazen en focussen op het realiseren van een nieuw stadion in Oakland. Indien de Rams afzien van een verhuizing, kunnen de Raiders alsnog aanhaken bij de Inglewood-plannen. Voor beide teams geldt dat wanneer zij alsnog een nieuwe stadiondeal weten te sluiten met hun huidige gemeente, zij daarvoor van de NFL een bijdrage van 100 miljoen dollar ontvangen.

In afwachting van de oplevering van het stadion zullen de Rams in 2016 en 2017 zeven wedstrijden spelen in het LA Coliseum. Hun achtste thuiswedstrijd spelen zij in Europa als onderdeel van de NFL International Series. In 2018 volgen nog acht wedstrijden in het Coliseum, waarna in 2019 het nieuwe stadion wordt betrokken. Een nieuw megastadion dat de aanwezigheid van de NFL in LA voor vele jaren zal veiligstellen. Het kost wat, maar dan heb je ook wat! ●

Pieter Verhoogt is directeur van sporteconomisch adviesbureau Sport2B (www.sport2b.nl). Hij is tevens gastdocent sporteconomie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.